

VIRGINIA WOOLF: GOSPA DALLOWAY

VIRGINIA WOOLF

Adeline Virginia Woolf, ena najpomembnejših predstavnic evropskega modernizma, se je rodila v Londonu 25.1.1882 kot tretja izmed štirih otrok zgodovinarja in biografa Leslieja Stephena in njegove žene, ki je bila umetnica, Julie. Virginia se je zaradi šibkega zdravja šolala doma, kjer je dobila široko izobrazbo predvsem o umetnosti in filozofiji. Družino, v kateri so živeli še štirje otroci iz prvih zakonov obeh staršev, sta hudo prizadeli smrt Julie Stephen leta 1895, ko je bilo Virginii trinajst let, in starejše sestre leta 1897. Po materini smrti je Virginia doživela prvi duševni zlom, sledila pa mu je dolgotrajna duševna bolezen, ki se ji je občasno povračala vse življenje. Skupaj s sestro in bratoma je po očetovi smrti živela v londonski četrti Bloomsbury, kjer so skupaj s študijskimi kolegi obeh bratov zasnovali vplivno gibanje bloomsburyjevcev. Leta 1912 se je poročila s publicistom in pisateljem Leonardom Woolfom in leta 1915 objavila prvi roman, *Izlet na odprto morje*. Od leta 1917 sta z možem vodila založbo The Hogarth Press. Na začetku druge svetovne vojne se je, v stalnem strahu pred nemškimi bombardiranjmi in novicami o novih izgubah, 28. marca 1941 utopila v reki Ouse v bližini svojega doma v Rodmellu v Sussexu.

Njeno ustvarjanje je zapustilo pomembno sled v razvoju modernega romana. Nadaljevala je Proustovo in Joxcevo smer romana, vendar je v svojo pripoved vnesla tudi številne novosti. Želela je prikazati vso kompleksnost doživetij, ki v človekovo zavest vdirajo kot tok vtisov. Osrednje teme njenih del so ljubezen, zakon, minljivost, osamljenost, smisel človekovega bivanja. Za njeno pripovedništvo sta značilna senzibilnost in izrazit ilirizem.

Njeni najbolj znani romani so *Jakobova soba* (1922), *Gospa Dalloway* (1925), *K svetilniku* (1927), *Orlando* (1928), *Valovi* (1931), *Leta* (1937) .

OBNOVA

Zgodba govori o gospe Clarissi Dalloway, dvainpetdesetletni Londončanki, ki se leta 1923 na sprehodu po mestnih ulicah spominja svoje preteklosti izpred prve svetovne vojne. Večino časa namenja spominom na prijatelje, velike ljubezni Sally, obžalovanju, da se ni poročila s prijateljem Petrom Walshom in upanju, predvsem na to, da bo večerja, ki jo prireja zvečer uspešna. Po sprehodu po mestu, kjer je kupila rože in videla pomembno osebo v dragem avtomobilu, se je vrnila domov. Med popravljanjem obleke jo je obiskal Peter Walsh, prijatelj in ljubezen iz mladosti, ki se je po petih letih vrnil iz Indije. Obiska je bila vesela, saj je živela bolj ko ne sama, ker njen mož dela v uradu in se pogosto zadržuje na sestankih in kosilih (ta dan je kosil pri Millicent Burton), hčerka Elizabeth pa je prav tako živela na svojem. Z njo Clarissa ni bila v najbolj dobrih odnosih, saj je zanemarjala vsa njena načela –pomembnost nošenja rokavic in primerno obutev. Poleg gospe Dalloway smo priča tudi gospodu Septimusu Warrenu Smithu, vojnemu veteranu, ki velik del časa preživi z ženo Lucrezio v parku, kjer neprestano razmišlja o Evansu, prijatelju, ki je bil ubit v vojni. Z obujanjem spominov je tako

obseden, da je prepričan, da mu nekakšne zunanje sile pošiljajo sporočila. Zaradi tega ga je žena peljala k več zdravnikom, vendar zaman.

Da bi ušel zdravnikom, se naslednji dan Septimus ubije, saj meni, da zanj ne more storiti ničesar drugega.

Clarissina zabava je bila zelo uspešna. Udeležil se je celo ministrski predsednik, kar je bila zanj izredna čast. Medtem, ko je uživala kot gostiteljica, pa je slišala o Septimusovem samomoru, kar jo je zelo pretreslo, čeprav moža sploh ni poznala, niti ga ni nikdar srečala. Ko se je znočilo so gospo Dalloway prijatelji in znanci počasi začeli zapuščati, najdlje je ostal Peter, ki je razmišljal o svoji ljubezni do Clarisse.

ROMAN GOSPA DALLOWAY

Je eden ključnih modernih romanov, nastal leta 1925 v času in duhu kot Ulikses. Kronološko urejeno zgodbo in dramatično pripoved o dogodkih zamenjajo razmišljanje (odsotnost fabule), predvsem Clarisse in Septimusa, zabrisana je meja med preteklostjo in sedanjostjo ter med besedami in molkom. Nad kronološkim časom, ki ga simbolično nakazuje zvonjenje ur, v romanu prevladuje zasebno-subjektivni, notranji čas s spomini, sanjami in meditacijo.

Je protivojni roman, roman o sožitju.

Roman se odvija 5 let po koncu vojne leta 1923, en sam junijski dan v Londonu. Veliko pa je tudi preskokov nazaj v preteklost, predvsem pri gospe Dalloway, na poletje ko je bila stara 18 let.

MOTIVI: čas, Shakespeare (veliko citatov), narava, zabava, ljubezen...

TEME: vojna (nasilje, smrt, Septimus), mir (Clarissa skoraj telesno občuti Septimusovo smrt, tesnobo in brezizhodnost, vendar vztraja pri svojem življenju; iskanje možnosti sožitja med ljudmi sodobnega sveta), kritika družbe, vprašanja o duševno bolnih, osmišljanje življenja, vprašanje časa, človekova zavest in podzavest, fantazija in resničnost...

OSEBE

Likov v romanu je več oz veliko, a glavni sta 2 osebi (ki se nikoli ne srečata):

CLARISSA DALLOWAY: povprečna ženska srednjih let iz visoke družbe, živahna in veliko ji pomeni mnenje drugih, velikokrat se sprašuje o pomenu življenja in če je sreča v življenju res mogoča, s svojim življenjem je zadovoljna in razočarana hkrati, premišljuje o njenih odločitvah v življenju

SEPTIMUS SMITH: vojna ga je psihični zaznamovala in uničila, poročen z Italijanko Lucrezio, nor (prisluhi, prividi, groza), pred vojno bil obetaven pesnik, po vojni in smrti prijatelja človeštvo vidi kot zlobno, stori samomor

S Lucrezio se je poročil, ker ga je popadel strah, da ne more več čutiti.

Ostale osebe:

Peter Walsh: bližnji prijatelj Clarisse, z njo se je hotel tudi poročiti, a ga zavrne, nato se preseli v Indijo kjer se zalubi v poročeno žensko Daisy s 2 otrokoma, kritičen do drugih, navada igranja z žepnim nožem

Sally Seton: prijateljica in mladostniška ljubezen Clarrise iz mladosti, divja, kadila cigare, rekla vse kar ji je prišlo na misel

RICHARD DALLOWAY: Sposoben človek, nekoliko omejen, počasen, brez domišljije, pošten, samostojen

LUCREZIA SMITH: na začetku vesela, lahkomiselna, sedaj zaskrbljena zaradi moža, nesrečna, trpi, rada bi odšla nazaj domov v Italijo

SPOROČILO ROMANA:

Roman govori o individualnem iskanju življenjskega smisla in lastne podobe, sprašuje se o odnosih in nasilju v današnjem svetu